

هشدار برای سرخ‌ترین چهارشنبه سال

چهارشنبه‌سوری؛ از اولین جشن‌ها و مناسبت‌های نوروزی است که با برافروختن آتش و پریدن از روی آن و زمزمه «زردی من از تو، سرخی تو از من» به صورت جمعی در فضای باز برگزار می‌شود.

ایسنا چهارشنبه‌سوری؛ از اولین جشن‌ها و مناسبت‌های نوروزی است که با برافروختن آتش و پریدن از روی آن و زمزمه «زردی من از تو، سرخی تو از من» به صورت جمعی در فضای باز برگزار می‌شود.

هرچند برپا کردن آتش و پریدن از روی آن را می‌توان ماندگارترین آیین چهارشنبه‌سوری این رسم قدیمی و یکی از جمله آئین‌های سنتی ایرانیان که پس از قرن‌ها زنده مانده و در آخرین سه‌شنبه شب سال برگزار می‌شود دانست اما با ورود برخی ناهنجاری‌ها این آیین خاطره‌انگیز تاریخی در سال‌های اخیر با تلخی‌هایی همراه شده است.

تغییرات اشتباه در مراسم چهارشنبه‌سوری

یک جامعه‌شناس و کارشناس مسائل اجتماعی در گفت‌وگو با ایسنا با تأکید بر برپا داشتن چنین سنت‌هایی در جامعه البته به شکل صحیح گفت: برپایی همین آئین‌ها، خرده‌فرهنگ‌ها، اعیاد ملی، مذهبی و دیگر مراسم موجود در هر جامعه هستند که بنیان فرهنگی هر جامعه را از یکدیگر متمایز می‌کند.

حمید محمدی با اشاره به اینکه شاید برخی از این مراسم شکل ماهیتی پیدا کرده باشد اما همچنان برگزار می‌شود، افزود: یکی از این مراسم بسیار نیکو جشن چهارشنبه‌سوری است.

وی با بیان اینکه به این مراسم که قبل از نوروز برگزار می‌شود باید به عنوان یک سرمایه اجتماعی توجه شود، عنوان کرد: به رغم اینکه در ایام قدیم این جشن و آئین به صورت ساده و به عنوان یک جشن خانوادگی و محلی در یک اجتماع کوچک برگزار می‌شد و با برپا کردن آتش کوچک از روی آن می‌پریدند، سرودهای شاد را نجوا و هم‌خوانی کرده، آجیل توزیع می‌کردند و قاشق زنی داشتند ولی در طی زمان در این مراسم تغییرات اشتباهی انجام گرفته است.

این جامعه‌شناس اظهار کرد: متأسفانه اکنون به جای اینکه به این جشن و مراسم همانند گذشته بپردازند به سمتی رفته‌اند که بیشتر از مواد آتش‌زا و محترقه استفاده می‌شود که آسیب‌های بسیاری به لحاظ جسمی و اجتماعی و روانی افراد را دچار می‌کند.

هشدار برای سرخ‌ترین چهارشنبه سال

وی بیان کرد: به رغم اینکه در گذشته خانواده‌ها تسلط بیشتری بر روی فرزندان خود داشتند ولی اکنون این کارکرد به خصوص در حوزه آموزش تقسیم شده و مدارس و همسالان نقش پررنگی ایفا می‌کنند که نظارت و کنترل خانواده در این حوزه کمتر شده است.

محمدی گفت: جامعه ما جامعه جوانی است که اقتضات این جوانی هیجانات و احساسات است و آنان به دنبال ابراز وجود و تشخیص طلبی هستند و این موجب می‌شود دست به کارهایی بزنند تا خود را نشان دهند و همین موجب بروز اتفاقات ناخوشایندی می‌شود که در چند سال اخیر پررنگ‌تر شده است و این جشن باستانی را به سمت آتش‌بازی و مواد محترقه برده است.

وی برای جلوگیری از این آسیب‌ها گفت: ارکان اجرایی و خدماتی جامعه باید بپذیرند که به عنوان یک ایرانی مراسم شب چهارشنبه‌سوری جشنی ملی است و به همین منظور به دنبال یکسری تمهیدات و فراهم کردن شرایطی برای خانواده‌ها باشند تا بتوانند دور یکدیگر جمع شده و این آئین را برپا دارند.

محمدی بیان کرد: شهرداری، آموزش و پرورش، فرهنگ و ارشاد اسلامی، دانشگاه و مؤسسات آموزش عالی به کمک خانواده‌ها می‌توانند برنامه‌هایی داشته و کمک کنند تا مراسم در یک محل خاصی که ضوابط ایمنی و سلامت در آن رعایت شده برنامه را اجرا کنند.

وی افزود: نباید به این مراسم نگاه سلبی داشته و کتمان کنیم و از مردم بخواهیم این مراسم را انکار کنند بلکه باید به برگزاری ایمن و بهتر این مراسم کمک کرده و شرایطی فراهم کرد تا خانواده ها در کنار هم این مراسم را برگزار کنند.

هشدار برای سرخ ترین چهارشنبه سال

این کارشناس مسائل اجتماعی اظهار کرد: در این خصوص مدارس بسیار نقش مهمی دارند و می توانند در آرام برگزار شدن آن اطلاع رسانی و آگاهی بخشی داشته باشند.

وی بیان کرد: آسیب های اخیر ناشی از شب های چهارشنبه سوری دو دلیل عمده دارد یکی فراهم نکردن فضای مناسب برای برگزاری مراسم و دیگری پتانسیل قوی نزد جوانان و نوجوانان که یکسری رفتارهای مخاطره آمیز را بر اساس رفتارها، هیجانان و احساسات غیر عقلایی انجام خواهند داد که باید آسیب شناسی شده و با اطلاع رسانی قوی رفع شود.

محمدی بیان کرد: باید این چهره خشن و ناخوشایند از چهارشنبه سوری زدوده شود و مجدد به یک مراسم آئینی و جشن و شادی تبدیل گردد ولی ابتدا برای این امر نهادهای فرهنگی و اجرایی و خدماتی شهر تمهیدات برگزاری چنین مراسمی را باید فراهم کنند.

این جامعه شناس اظهار کرد: رسانه به جای اینکه صرفاً به صحنه های دلخراش و آتش سوزی که تداعی کننده حالات ناخوشایندی است به جنبه ها و نکات مثبت آن بپردازد و به جای اینکه فقط موانع را نشان دهد فرصتی برای برپایی بهتر این مراسم مهیا کند.

بیشترین آسیب ها متوجه کودکان، نوجوانان و سالخوردگان است

یک کارشناس ایمنی در همین خصوص به ایسنا گفت: متأسفانه همه ساله تعدادی از شهروندان در چهارشنبه آخر سال هنگام استفاده از مواد منفجره و نارنجک دست ساز دچار حادثه می شوند.

امیر نژاد رحیم، با بیان اینکه امیدواریم با چهارشنبه سوری ایمن و کم حادثه، به استقبال نوروز ۱۴۰۳ برویم، اظهار کرد: امیدواریم با چهارشنبه سوری، شادی و شوق عید و سال نو را به ناراحتی، غم و عزا تبدیل نکنیم.

وی بر اجرای کمپین نه به چهارشنبه سوری خطرناک به منظور کاهش آسیب های جانی تأکید کرد و افزود: برخی اقدامات هنجارشکنانه، شیرینی پایان سال را به کام شهروندان تلخ می کند.

این کارشناس ایمنی با اعلام اینکه بیشترین آسیب ها متوجه کودکان، نوجوانان و سالخوردگان است، عنوان کرد: سوختگی صورت و از دست دادن زیبایی، کوری چشم، آسیب به بافت شنوایی، قطع انگشت دست و به مخاطره انداختن سلامتی افراد رهگذر در معابر تنها بخشی از عوارض مخرب شادی های کاذب چهارشنبه سوری است.

جعفری ادامه داد: به رغم اینکه بیشتر کودکان، به دور از چشم والدین، مواد محترقه و منفجره را خریداری و در جیب، کیف یا کمد اتاق پنهان می کنند اما این مواد، به دلیل درجه آتش گیری پایین، معمولاً زود مشتعل می شوند و گاهی خسارات جبران ناپذیری به بار می آورند.

وی با تأکید بر اینکه والدین در این ایام، نظارت بیشتری بر رفتار و وسایل فرزندشان داشته و مواد سوختنی و آتش زا را از دسترس آن ها خارج کنند، سوختگی درجه یک (سطحی) را از جمله شایع ترین حادثه هایی که معمولاً در چهارشنبه آخر سال رخ می دهد اعلام کرد و گفت: سوختگی های درجه دو (شدید) و درجه سه (شدیدترین نوع سوختگی) نیز در حوادث چهارشنبه سوری، زیاد دیده می شوند.

این کارشناس ایمنی سوختگی دست را در میان نواحی مختلف بدن از بقیه شایع تر اعلام کرد و افزود: پس از سوختگی دست سوختگی صورت و تنه، قطع عضو و عفونت ثانویه، دو عارضه خطرناک از میان عوارض زودرس سوختگی اند.

جعفری با بیان اینکه اصابت ترکش های ناشی از انفجار مواد محترقه به چشم، موجب بروز آسیب هایی در ناحیه پلک و چشم می شود و گاهی حتی به نابینایی می انجامد، عنوان کرد: ترس ناشی از صدای انفجار، یکی از مشکلات رایج چهارشنبه سوری

است.

وی یادآور شد: افرادی که به بیماری های قلبی مبتلا هستند، گاهی ممکن است در اثر شوک ناشی از شنیدن این قبیل صداها غیر منتظره، دچار حمله قلبی شوند.

وی در ادامه به نقش والدین در کنترل نوجوانان در ایام چهارشنبه سوری اشاره کرد و گفت: چهارشنبه سوری، سطحی از هیجان را در بیشتر کودکان و نوجوانان ایجاد می کند که برای آن ها خوشایند و لذت بخش است به همین دلیل، ما به عنوان پدر یا مادر، معمولاً به سختی می توانیم فرزندانمان را به کلی از این تجربه هیجانی بازداریم اما می توانیم هیجان آن ها را تعدیل و رفتارشان را مدیریت کنیم و شرایطی فراهم کنیم که چهارشنبه سوری برای آن ها امن تر شود.

هشدار برای سرخ ترین چهارشنبه سال

جعفری پیشگیری از حوادث تلخی مانند حوادث چهارشنبه سوری را مستلزم ارتقای فرهنگ ایمنی دانست و گفت: در روند این آگاه سازی باید به شخصیت جوان ها احترام گذاشت و از جریحه دار کردن غرورشان پرهیز کرد.

این کارشناس ایمنی افزود: آگاهی از خطرهای چهارشنبه سوری و شیوه مقابله با این خطرها احتمال بروز حوادث تلخ را در آخرین ماه سال کاهش خواهد داد.

وی ادامه داد: یکی از راه های ایمن سازی چهارشنبه سوری، این است که خطرهای بالقوه این ایام را به خوبی برای فرزندان توضیح دهیم و قوانین و چارچوب های تربیتی مان را به او یادآوری کنیم.

وی در ادامه بر پرهیز از تهیه و استفاده از مواد محترقه که در شرایط مساعد و هنگام جابجایی منفجر می شوند، از آتش زدن بوتله، هیزم در محوطه های بسته و کوچک و در پارکینگ ساختمان، انداختن قوطی های دربسته مخازن کوچک گاز و ظروف تحت فشار به درون آتشی که منجر به انفجار می شود، استفاده از مواد محترقه در کنار وسایل گرمازا، در هوای گرم، در دست یا جیب افراد که انفجار ایجاد می کنند تأکید کرد.

جعفری همچنین از شهروندان خواست؛ در صورت بروز هرگونه آتش سوزی و حادثه دیگری بی درنگ با سامانه ۱۲۵ تماس بگیرید و با حفظ خونسردی نشانی دقیقی محل و نوع حادثه را اعلام کنند.

تا برپایی یکی از آئین های آخر سال که از آن به عنوان چهارشنبه سوری نام برده می شود زمانی نمانده است. چهارشنبه ای که برخلاف گذشته بسیاری به بهانه های مختلف آرزوی برگزار نشدنش را دارند.

متأسفانه این مراسم در چند دهه اخیر مورد تحریف های بسیاری قرار گرفته و با رفتن به راه اشتباه این آئین به درستی برگزار نمی شود. به رغم اینکه در گذشته شاهد حضور خانواده ها و بزرگترها در این جشن بودیم و به خوبی مدیریت می شد اما در سال های اخیر مدیریت جشن چهارشنبه سوری به دست فرزندان و جوانان افتاده است.

باید با انجام کارهای فرهنگی کاری کرد که خانواده ها در کنار فرزندان حضور داشته باشند، اگر این اتفاق بیفتد حوادث و مشکلات متفاوت خواهد بود و کمتر خواهد شد.